

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkoł
Polskich

Przewodniczący:

prof. dr hab. inż. Arkadiusz Mężyk
Rektor
Politechniki Śląskiej
president@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

Warszawa, 14 września 2021 r.

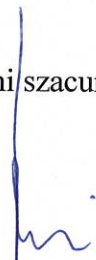
KRASP/199/2021

Szanowny Pan
Prof. Włodzimierz Bernacki
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Edukacji i Nauki
ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo nr DPSW-ZL.0230.8.2021.JL z sierpnia 2021 roku w załączeniu przesyłam opinię Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich dotyczącą projektu rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie danych przetwarzanych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on.

Z wyrazami szacunku

Prof. dr hab. inż. Arkadiusz Mężyk
Przewodniczący KRASP

Opinia Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich dotycząca projektu rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie danych przetwarzanych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on

1. Identyfikator naukowca ORCID

Sama idea, żeby naukowiec posiadał indywidualny identyfikator, wydaje się słuszna, bowiem pozwala jednoznacznie zidentyfikować pracownika. Zaproponowana zmiana ograniczy liczbę danych, które uczelnia musi zebrać od poszczególnych pracowników oraz wprowadzić do POL-on, jednak obawy budzi mechanizm identyfikacji autorów publikacji w trakcie importu publikacji do PBN, który dotychczas opierał się na ORCID.

Numer ORCID jest wymaganą daną podczas publikowania w renomowanych czasopismach naukowych. Wymóg ten stanowi referencję naukowca na arenie międzynarodowej, a dodatkowo pozwala indeksować publikacje autora w bazie ORCID. Zmiana z obowiązkowego numeru ORCID na fakultatywne spowoduje, że ta dana referencyjna stanie się docelowo nieprzydatna. Naszym zdaniem, baza ta powinna być albo spójna, albo w ogóle informacji z numerem ORCID nie powinno się podawać.

Proponowane rozwiązanie, polegające na braku obligatoryjnego podawania identyfikatora naukowca ORCID, wymaga naszym zdaniem dodatkowych działań ze strony OPI, tj. zaprojektowania innego mechanizmu identyfikacji, który nie będzie wymagał od uczelni ręcznego przyporządkowywania autorów do osób zarejestrowanych w POL-on (z uwagi na możliwość powtarzania się imion i nazwisk, identyfikacja autora nie zawsze jest jednoznaczna).

2. Poszerzenie zakresu informacji o publikacjach naukowych o opłaty za opublikowanie artykułu naukowego i wydanie monografii naukowej oraz źródła ich finansowania

Zgodnie z informacjami zawartymi w dokumencie OSR, dane o opłatach nie są wymagane do przeprowadzenia ewaluacji działalności jednostek naukowych. Jednakże obowiązek uzupełnienia tych danych od 2019 r. może istotnie wpłynąć na wynik ewaluacji, ponieważ termin ich wprowadzenia nakłada się na termin wprowadzenia danych o publikacjach na potrzeby ewaluacji.

Dane o opłatach trzeba będzie wprowadzić ręcznie do PBN lub do systemu bibliotecznego, z którego zostaną zaimportowane do PBN. Oznacza to duży nakład pracy uczelni, tym bardziej, że rektorzy byli zobowiązani do podania zbiorczych danych dotyczących środków wydatkowanych przez uczelnie na publikacje zagraniczne. Ze względu na opóźnienie

prac OPI nad PBN przewidujemy, że uczelnie do ostatniego momentu, czyli 15 stycznia 2022 r., będą korygować w PBN dane podlegające ewaluacji – publikacje za okres 2017-2021.

Nałożenie na uczelnie dodatkowych obowiązków sprawozdawczych w tym terminie może wpłynąć negatywnie na jakość danych podlegających ewaluacji, bowiem publikacje z błędnymi danymi nie będą brane pod uwagę. Należy podkreślić, że dotychczas uczelnie nie prowadziły ewidencji kosztów poniesionych na publikacje prac w jednym systemie. Są one rozproszone i pozyskanie będzie bardzo pracochłonne i obarczone licznymi błędami lub za minione lata wręcz niemożliwe. Ważna też jest skala zjawiska, w wymaganym okresie sprawozdawczym (2019-2021). W uczelnianych bazach rejestrowanych jest od kilku pozycji do kilkunastu tysięcy publikacji.

Odszukanie tych danych, odpowiednie zakwalifikowanie opłat bez jasnych wytycznych ze strony Ministerstwa Edukacji i Nauki (np. czy opłata konferencyjna jest opłatą wydawniczą) oraz wprowadzenie informacji do Systemu Polska Bibliografia Naukowa ręcznie do każdego rekordu, wymagać będzie ogromnego nakładu pracy. Należy pamiętać, że OPI będzie musiało dostosować system do wprowadzania danych zgodnie z obowiązującymi przepisami, a zatem na zebranie danych i wprowadzenie danych pozostanie co najwyżej około dwóch miesięcy.

Uważamy, że termin wyznaczony przez MEiN nie pozwala na rzetelne przygotowanie i wprowadzenie danych do PBN oraz wprowadza duże ryzyko pojawienia się błędów w danych podlegających ewaluacji. Ponadto nakład pracy, jaki uczelnia musi włożyć w przygotowanie danych oraz ich wprowadzenie do POL-on, jest niewspółmierny do korzyści, jakie uzyska MEiN z tych danych.

Warto również dodać, że literalne odczytanie projektowanych przepisów sugeruje odniesienie się do opłat poniesionych na rzecz podmiotów zewnętrznych, a nie kosztów publikacji naukowych i kosztów wydania monografii.

W sytuacji dużych uczelni rodzi się więc pytanie, jak interpretować koszty związane z opublikowaniem artykułów i wydaniem monografii naukowych, które zostały zrealizowane w ramach własnych wydawnictw. Rozumiejąc ideę gromadzenia informacji dotyczącej kosztów publikacji, które są często zbyt wysokie w stosunku do wartości naukowej prac, należy podkreślić, że pomimo zasadności rozwiązania polegającego na rejestrowaniu informacji o poniesionych kosztach publikacji, trzeba podkreślić, że jego zastosowanie będzie możliwe dopiero w przyszłości, nie szybciej niż od początku 2022 r. Proponujemy zatem, aby odstąpić

od podawania tych danych lub obowiązek wprowadzić od 1.01.2022 r., a dane za lata 2019-2021 uzupełnić do końca 2022 roku.

3. Poszerzenie zakresu informacji o inwestycjach

Projektowane zmiany w proponowanym brzmieniu powodują wątpliwości interpretacyjne, a mianowicie, czy prawodawca miał na myśli wyłącznie projekty finansowane z funduszy strukturalnych, czy też inne inwestycje finansowane ze środków krajowych i własnych? W odniesieniu do przekazanych informacji zasadnym wydaje się wnioskowanie, że przepisy dotyczą wszystkich inwestycji, ale w takim przypadku pojęcie okresu trwałości inwestycji powinno zostać jednoznacznie zdefiniowane.

4. Zmiana treści przepisu dotyczącego źródeł pochodzenia środków

Zaproponowana w projekcie zmiana sformułowania nie precyzuje, jakich danych prawodawca oczekuje. Problem ten był już wcześniej zgłaszany, jednak nie rozwiązuje go także przedmiotowy projekt, bowiem nie wskazuje skąd te dane mają pochodzić. Wnosimy także o jednoznaczne zdefiniowanie używanego w nim pojęcia środków.

Należy podkreślić, że przekazujemy do POL-on sprawozdania finansowe, zawierające wszystkie wymagane dane.

Prof. dr hab. inż. Arkadiusz Mężyk
Przewodniczący KRASP